

Seletuskiri

maeluministri määruse „Põllumajandusministri 25. juuni 2014. a määruse nr 63 „Nende käitlemisvaldkondade ja toidugruppide täpsustatud loetelu, mille puhul peab käitleja esitama majandustegevusteate või mille puhul peab käitlejal olema tegevusluba” muutmise” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Sisukokkuvõte

Põllumajandusministri 25. juuni 2014. a määruse nr 63 „Nende käitlemisvaldkondade ja toidugruppide täpsustatud loetelu, mille puhul peab käitleja esitama majandustegevusteate või mille puhul peab käitlejal olema tegevusluba” (edaspidi *määrus nr 63*) muutmise eelnõu on välja töötatud toiduseaduse § 7 lõike 3 ja § 8 lõike 3 alusel.

Põllumajandusministri 25. juuni 2014. a määrus nr 63 jõustus 1. juulil 2014 ning selle lisades toodud andmed kantakse söödaseaduse § 23 alusel asutatud riigi toidu ja sööda käitlejate registrisse. Registri praktilise kasutamise käigus on ilmnenud vajadus loetelusid täiendada.

Põllumajandusministri 25. juuni 2014. a määrusega nr 63 on jagatud käitlemisvaldkonnad vastavalt käideldavale toidugrupile ja tehtavale tegevusele kaheks – käitlemiseks on vaja taotleda tegevusluba või käitlemise alustamiseks piisab majandustegevusteate esitamisest toiduseaduse §-de 7 ja 8 kohaselt. Käitlejalt andmete küsimise eesmärk on saada olulist teavet ametliku kontrolli tõhusaks korraldamiseks, planeerimiseks ja esmaseks riskihindamiseks.

Määruse nr 63 lisas 1 on toodud nende käitlemisvaldkondade ja toidugruppide täpsustatud loetelu, mille puhul peab käitleja esitama majandustegevusteate, ning lisas 2 nende käitlemisvaldkondade ja toidugruppide täpsustatud loetelu, mille puhul peab käitlejal olema tegevusluba. Käitlemisvaldkondade ja toidugruppide loetelu koostamisel on arvestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta (ELT L 139, 30.04.2004, lk 1–54) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid (ELT L 139, 30.04.2004, lk 55–205), kasutatud termineid.

Määruse eelnõu väljatöötamine on tingitud vajadusest täiendada kehtiva määruse lisades toodud loetelusid. Peamiselt on tegemist toidugruppide ja alamtoidugruppide loetelude täiendamisega. Juba tegutsevad toidukäitlejad ei pea registris oma andmeid täpsustama, kui seni on märgitud „Muu“, aga muudatusega on lisatud ka nende käideldav toidugrupp.

Majandustegevusteate puhul on lisatud toidu pakendamise käitlemisvaldkond. Seni tegevusloa loetelus toodud „sihtkoha vastuvõtjana tegutsemine“ asendatakse sõnastusega „Loomse toidu vastuvõtmine teisest Euroopa Liidu liikmesriigist“. Nende käitlemisvaldkondade ja toidugruppide loetellu, mille puhul on vaja tegevusluba, on lisatud „eraelamus toidu valmistamine turustamiseks teisele käitlejale“. Sellise tegevuse jaoks on toiduseaduse kohaselt ka praegu vajalik tegevusluba, kuid see puudus määruse lisast 2. Selguse huvides asendatakse mõlemad lisad uue terviktekstiga.

Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu on ette valmistanud Maaeluministeeriumi toiduohutuse osakonna toiduhügieeni büroo juhataja Ingrid Vesmes (tel 625 6272; ingrid.vesmes@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi on eelnõule teinud Maaeluministeeriumi õigusosakonna nõunik Diana Rammul (tel 625 6259; diana.rammul@agri.ee) ja eelnõu toimetas keeleliselt sama osakonna peaspetsialist Leeni Kohal (tel 625 6165, leeni.kohal@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõus muudetakse määruse nr 63 lisasid 1 ja 2, kus on toodud nende käitlemisvaldkondade ja toidugruppide täpsustatud loetelud, mille puhul peab käitleja esitama majandustegevusteate või taotlema tegevusluba. Selguse huvides asendatakse mõlemad lisad uue terviktekstiga. Lisades toodud loetelud on aluseks riigi toidu ja sööda käitlejate registris toodud valikutele. Registri praktilise kasutamise käigus on ilmnunud vajadus loetelusid täiendada.

Mõlemas lisas on läbivalt täiendatud toidugruppide ja alamtoidugruppide loetelusid, et käitleja saaks juba etteantud valikust omale sobiva toidugrupi valida. Juba tegutsevad toidukäitlejad ei pea registris oma andmeid täpsustama, kui seni on märgitud „Muu“, aga muudatusega on lisatud ka nende käideldav toidugrupp.

Lisas 1 on muudetud eraelamus toidu valmistamise käitlemisvaldkonna nimetust. Edaspidi on majandustegevusteate loetelus võimalik endiselt valida käitlemisvaldkonnaks eraelamus toidu valmistamine, kuid sellest valdkonnast on välja arvatud loomse toidu valmistamine turustamiseks teisele käitlejale. Nimetatud tegevuse jaoks on toiduseaduse § 8 lõike 1 punkti 5 kohaselt tegevusluba. Seega on täiendatud ka määruse lisa 2, lisades uue käitlemisvaldkonnana „eraelamus loomse toidu valmistamine turustamiseks teisele käitlejale“.

Lisasse 1 on lisatud uue käitlemisvaldkonnana toidu pakendamine ning selle alamtoidugrupiks töötlemata ja muutmata kujul puuvili, köögivili ja marjad. Muude toidugruppide puhul on toidu pakendamisel vaja taotleda tegevusluba ja see on kajastatud ka praegu kehtiva määruse lisas 2.

Lisas 1 toodud käitlemisvaldkonna „Eestisse toimetamine“ alamvaldkonnast on välja jäetud valik „transiit“. Vaid transiidiga tegeledes ei pea ettevõtja esitama majandustegevusteadet. Loomse toidu transiidi korral toimub kontroll piiripunktis loomade ja loomsete saadustega kauplemise ning nende impordi ja ekspordi seaduse § 36 kohaselt.

Lisa 1 on täiendatud ka teistest Euroopa Liidu liikmesriikidest loomse toidu vastuvõtmise käitlemisvaldkonnaga. Siiani oli see määruse lisas 2 sõnastatud „Sihtkoha vastuvõtjana tegutsemine“. Tegevus on üle viidud lisasse 1, sest selle puhul piisab majandustegevusteate esitamisest, kuna tegevus ei eelda eelnevat menetlust. Sõnastus on muudetud käitlejale selgemaks.

Eelnõu lisas 1 on mitteloomsete esmatoodete tootmise käitlemisvaldkonna toidugruppide loetelu täiendatud geneetiliselt muundatud esmatoodetega. Praegu selliseid tootjaid Eestis ei tegutse, kuid täpsustus on vajalik, et vajaduse korral saaks tootja majandustegevusteate esitamisel selle toidugrupi valida. Euroopa Liidus on praegu lubatud kasvatada ainult geneetiliselt muundatud maisiliini MON810, kuid Eestis ei esine seda maisikahjurit, mille suhtes on see geneetiliselt muundatud maisiliin resistentne. Seetõttu meil geneetiliselt muundatud maisi ei kasvatata.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega. Eelnõu ettevalmistamisel on arvestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustega (EÜ) nr 852/2004 ja 853/2004.

4. Määruse mõjud

Toidu käitlemise puhul on tegemist majandustegevusega, mis kuulub majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse reguleerimisalasse. Selle määrusega sätestatakse nende käitlemisvaldkondade ja toidugruppide loetelu, mille puhul peab käitleja esitama majandustegevusteate või mille puhul peab käitlejal olema tegevusluba. Samas ei ole tegemist uute nõuete kehtestamisega, mis tooks Veterinaar- ja Toiduametile ning käitlejale kaasa uusi kohustusi, vaid täpsustatakse juba kehtivaid loetelusid, viies need vastavusse tegeliku olukorraga.

Sihtrühm on toidu käitlejad ja määrusel on sotsiaalne mõju (rahvatervise kaitse).

Kuna loetelus esitatud igas käitlemisvaldkonnas tegutsemisega kaasneb kindlate nõuete täitmine, siis selline käitlemisvaldkondade ja toidugruppide loetelu võimaldab Veterinaar- ja Toiduametil toidu käitlemisel esineda võivaid riske paremini hinnata ning seeläbi korraldada tõhusamat ametlikku kontrolli toidu käitlemise kohta kehtestatud nõuete täitmise üle, mis lõppkokkuvõttes aitab paremini tagada toidu ohutust ja tõhusamalt kaitsta rahvatervist. Samuti aitab selline loetelu majandustegevust alustaval käitlejal kavandada oma tegevusi enne selle tegevuse alustamist.

Eelnimetatud mõju ulatus ja sagedus ning ebasoovitava mõju avaldumise risk ja sihtrühma suurus on väike ning seega ei ole vajadust koostada Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ § 65 lõike 2 kohast mõjude analüüsi aruannet.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad kulud

Määruse rakendamine ei too endaga kaasa lisategevusi ega -kulutusi riigieelarve vahenditest, samuti ei kaasne määruse rakendamisega tulusid.

Arvestades, et eelnõuga ei kehtestata uusi nõudeid, vaid täpsustatakse senikehtinud nõudeid, ei too määruse rakendamine kaasa lisakulusid käitlejatele.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu kavand esitati arvamuse avaldamiseks Veterinaar- ja Toiduametile, Eesti Põllumeeste Keskliidule, Eestimaa Talupidajate Keskliidule, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskojale, Eesti Kaubandus-Tööstuskojale, Eesti Väike- ja Keskliste Ettevõtjate Assotsiatsioonile, Eesti Toiduainetööstuse Liidule, Eesti Piimaliidule ja Eesti Kaupmeeste Liidule. Vastasid Veterinaar- ja Toiduamet ning Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, kellel eelnõu kavandi kohta ettepanekuid ei olnud.

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile. Eelnõu saadeti uuesti arvamuse avaldamiseks Veterinaar- ja Toiduametile.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega, juhtides tähelepanu toiduseadusest, alkoholiseadusest ja looduskaitseadusest tulenevale topelt teatamiskohustusele alkoholi- ja kaaviari käitlejate puhul ja teeb ettepaneku topeltteatamiskohustus ära kaotada. Selle ettepanekuga seoses on alustatud koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga kirjeldatud probleemi analüüsiga, mille eesmärk on leida lahendus topeltteatamiskohustuse kaotamiseks. Käesolevas eelnõus ei saa Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi märkusega arvestada, sest eelnõus sätestatud loetelud on seotud EL määrustest 852/2004 ja 853/2004 tulenevate teavitus- ja loakohustuse rakendamisega. Veterinaar- ja Toiduametil täiendavaid ettepanekuid eelnõu kohta ei olnud.

(allkirjastatud digitaalselt)

Illar Lemetti

Kantsler